СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 46. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 9-го березня 1944. No. 46. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, March 9, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВПЛИВ АРМІЇ НА ПОЛІТИКУ КОНГРЕСУ

ВАШИНҐТОН. — Щораз то свіжі факти, які виходять на денне світло, вказують, як зростає поваґа военних властей у краю. На це вказує, між іншим, переслухання начальника генерального штабу армії, ген. Джорджа С. Маршала, перед сенатською комісією закордонних справ. Коли комісія вже була готова приняти прихильно резолюцію сенатора Тефта й Вагнера, щоб вітворити Палестину для жидівської іміґрації, а секретар стейту Кордел Гол її не противився, виявив свій спротив проти неї секретар війни Генрі Л. Стимсон. Його запросила сенатська комісія на свідка в цій справі, але замісць нього явився перед комісією ген. Маршал і так переконливо доводив шкідливість приняття резолюції для американського военного діла, що комісія однодушно згодилася з його поглядами. — На днях має відбутися у Вашингтоні конференція представників підприємств для ґазетярського розголосу, а на конференцію запрошено як головних референтів представників Военної Продукційної Ради, як з армії так і з фльоти, щоб довідатися від них, оскільки оголошення ідуть в розріз з военними цілями Америки.

500 НОВИХ ВИНАХОДІВ ПРИ ВОЄННІМ ЛЕТУНСТВІ.

ВАШИНҐТОН. — Упродовж останних двох з половиною літ приноровлено при вишколі нових летунів фльоти 500 нових винаходів, які служать для забезпеки летуна перед всякими несподіванками. Одні помагають летунам вчасі тропікальних буревіїв, інші проти несподіваних стрілів ворога, ще інші перед небезпекою при злеті на землю і т. п. Є окрема кватира для таких винаходів під проводом правдивого ґенія таких винаходів, сотника Луїса Флореза. Там реєструється кожний новий винахід і випробовується його ужиточність. Завдяки йому число нещасливих випадків в американському летунстві майже з дня на день і тому американська повітряна фльота добула перевагу над ворожим воздухоплавством.

ПЕРЕГОВОРИ З БРИТАНЄЮ В СПРАВІ НАФТИ.

ВАШИНҐТОН. — Англьо-Американська конференція в справі земного олію вже підготована і вона буде скликана незабаром. Конференція має на ціли осягнути порозуміння між обома державами щодо плянів експльоатації нафти в цілому світі.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИПАСІВ ГОРІВКИ.

НЮ ЙОРК. — Іменем фабрикантів горівки внесло підприємство Сіґрем до федерального уряду на руки Чужинної Економічної Адміністрації у Вашингтоні детальний плян побільшення припасів горівок в Америці. Плян передбачував можливість закупна у певнім часі алькоголю з острова Куби і доповнення в той спосіб горівчаних припасів в Америці. Такий дозвіл міг би запобігти не лише недостачі алькоголю, але й загрозити силі чорного ринку. Федеральний уряд не відповів нічого на цей плян і серед підприємців в торговлі алькоголем залишилася журба про існування багатьох підприємств.

ВЕЛИКІ ФЕДЕРАЛЬНІ ВТРАТИ НА ДОМАХ.

НЮ ЙОРК. — Створена перед 11 роками федеральна аґенція Говм Овнерс Ловн Корпорейшен, яка мала на ціли давати позички приватним власникам на закупно або розбудову домів та фабрик, потерпіла велитенські втрати тому, що власники не були всилі сплачувати позички і федеральна аґенція мусіла перебрати велику кількість домів під свою адміністрацію. З федеральних фондів інвестовано в будинках понад три білйони долярів, а з них користали мілйон власників. Неповна третина таких домів показалася невиплатною, а з неї четвертина, отже 34,233 домів, находяться в нюйорськім стейті.

АДАМІК ПІДТРИМУЄ ТІТА-БРОЗОВИЧА.

НЮ ЙОРК.—На обіді, улядженім в готелю Астор Товариством Видавців та Авторів Книжок виявив свою думку про політичне положення на Балкані письменник словінського роду Луіс Адамік. Він заявив, що 90 відсотків балканського населення ставиться прихильно до про-большевицького партизантського провідника в Юґославії маршала Тіта-Брозовича, а ворожо відноситься до аліянтських властей, що тепер перебувають в Італії. Тому Адамік заявляється за признання Тіта разом з його партизанами, як правильної аліянтської армії на Балкані.

ВИБУХ У ФЕДЕРАЛЬНІМ БЮРІ ВБИВ ДІВЧИНУ.

ВАШИНҐТОН. — У бюрі винаходів вибух новий препарат, над яким працювали винахідники, щоб його зробити ужиточним для летунів. Внаслідок вибуху згинула бюрова робітниця Лорін Чендлер, а ранених є чотири особи.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі".

Посол Глинка на нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу

В часі нарад Головного Уряду Українського Народнього Союзу загостив до домівки У. Н. Союзу і Свободи посол до канадійського парляменту, Антін Глинка, який у неділю, 5. березня, промовляв на Союзовій моніфестації в Карнеґі Гол у Ню Йорку. Достойного гостя привитав іменем Головного Уряду предсідник Микола Мурашко, висловлюючи радість, що У. Н. Союз може гостити представника канадійців українського роду. У відповідь сказав посол Глинка, що справді треба почуватися щасливими, коли 50-ліття Українського Народнього Союзу припадає на таку важну історичну хвилину, як теперішня, коли то обі колишні українські іміґрації, стейтська й канадійська, перетворилися вже у громадянство на своїх окремих державних територіях і можуть мріти про спільну працю для культурного розвитку української сімї.

У черговім звіті на засіданню Головного Уряду заявив голова Контрольної Комісії У. Н. Союзу Дмитро Капітула в імени цілої комісії, що після провірки внутрішного діловодства й організаційного життя У. Н. Союзу може ствердити, що воно находиться в доброму стані й порядку і що Екзекутива сповняє свої обовязки точно й совісно.

Із звіту поодиноких членів Контрольної Комісії й Головної Ради виявилося, що кожен з них бере діяльну участь в життю У. Н. Союзу у своїх округах, також у всякім народнім життю, а особливо в тих імпрезах та праці, які причиняються до скріплення военних зусиль нашої Батьківщини.

СЛІДНО ПОДВІЙНУ ПОЛІТИКУ РОСІЇ

НЮ ЙОРК. — Генсон Болдвин, военний критик ґазети Ню Йорк Таймс, пише велику статтю про назріваючі великі проблеми завтрішної Европи і приходить до такого висновку: Після конференцій в Москві, Каїрі і Тегерані прийшли великі надії на спільні военні подвиги. Однак після того ці надії притихли, бо великих европейських проблем досі не розвязано, а це має свій вплив на стратеґічні пляни. Це сталося внаслідок цього, що Росія почала на Сході укладати свої самостійні пляни без порозуміння з іншими Аліянтами, а крім цього домагатися спільної політики з Аліянтами на Заході. Разом вона виявила наміри панування майже над цілою Европою.

Кріза в польсько-британських взаєминах

ЛОНДОН. — Британія дійшла в своїх взаєминах з Польщею й Югославією до критичної стадії.

Советський уряд відкинув протипропозиції польського уряду на советські пропозиції щодо вирішення советсько-польського спору за границю та зо свого боку попросив Британію піддержати російські домагання.

Чорчил візвав теж до Лондону провідників югославського кабінету в Каїрі для остаточного вирішення суперечки між маршалом Тітом і ґенералом Міхайловічом. На цій конференції, кажуть, Чорчил поставить югославському урядови справу ясно, що Британії неможливо довше з одного боку удержувати звязки з маршалом Тітом, а з другого боку признавати югославський уряд, котрий називає маршала Тіта обманцем і советським ставлеником.

Польську й югославську справу буде теж певно розглядати на конференціях з представниками польського й югославського уряду Е. Р. Стетініус Молодший, американський підсекретар стейту, що приїзджає тепер до Лондону.

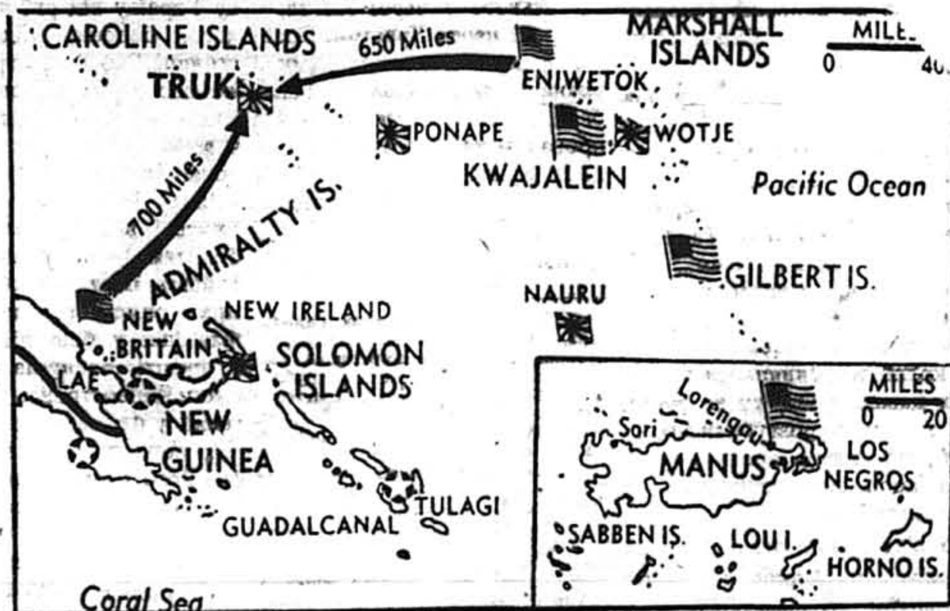
ДОНОСЯТЬ, ЩО ФІНИ ВЖЕ ДОРУЧИЛИ ВІДПОВІДЬ РОСІЇ

СТОКГОЛЬМ. — З Фінляндії приходять вісти, що Фінляндія вже подала Москві відповідь на советські пропозиції в справі мира. Догадуються, що фінці просять Москву змодифікувати дещо одні пропозиції та дати ближчі пояснення щодо інших. Фінляндія видно робить усі заходи, аби переговори не зривалися.

Шведські ґазетярі помітили рішучий зворот у тоні фінських ґазет відносно до Росії. Приписують це закликови одної фінської робітничої ґазети до фінських ґазетярів проявити при трактуванню російських пропозицій більше здорового розуму й поміркования, а передовсім не дивитися на фінсько-російські відносини тільки зо становища Фінляндії. Цей часопис писав, що „деякі круги Фінляндії" піддаються „чуттєвому думанню" та закривають очи на військову силу Росії. Він звертає цим ґазетам увагу, що фінський уряд не може займати такого нереалістичного наставлення.

ВАГА РЕПОРТЕРІВ ДЛЯ ВІЙНИ

ЛОНДОН. — Бренден Брекен, британський міністер інформації, заявив тут в клюбі преси, що добра депеша военного кореспондента з боєвого фронту вартує більше, ніж всі комунікати міністерства інформації. Він казав, що такі депеші подають людям живу правду з фронту, удержують тісний звязок між родичами й вояками на фронті та дають читачам найдокладніше поняття про умовини, серед яких воякам приходиться воювати.

ПАНІВНА ПОЗИЦІЯ.—Карта американської інвазії на Адміральські острови показує значення цього посунення. Американські війська висіли на острові Лос Неґрос, показаним краще на меншій карті. Цими посуненнями американці відтяли коло 15,000 японців на Новій Британії та 22,000 японців на Бугенвилі від комунікаційних ліній.

ВИСАДЖЕНО МАРИНАРІВ У ЦЕНТРІ НОВОЇ БРИТАНІЇ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Американці знову доконали нове мілітарно важне посунення на південному Пацифіку. Підчас коли війська першої дивізії кавалерії вичищували з ворога острова Лос Неґрос, на Адміральських островах, маринарі з рога Ґлостера переплили віддаль 110 миль на північне побережжя Нової Британії, що лежить усего 160 миль від Рабавлу. У той самий час війська з Арави на полудневім побережжю Нової Британії добилися на віддаль 24 миль від Ґасмати.

Американські маринарі висіли коло Таласі на півострові Виломесі. Японці ставили деякий опір, але його американці скоро переломали.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ 7 ОСТРОВІВ.

ПЕРЛ ҐАРБОР. — Літаки американської фльоти й армії заатакували ворожі бази на 7 островах Тихого океану, положених у групах Маршала й Каролайнах.

„Либерейтори" армії скинули 30 тон бомб на Понапе й Кусойі, в групі Каролайнів, ушкоджуючи інсталяції на землі й авіяційні приспособлення. Залоги літаків донесли про великі вибухи на летнищу.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІДДІЛИ В БУРМІ САМІ ДОБРОВОЛЬЦІ.

ГУКОНҐ.—Американські війська, що цього тижня почали офензиву проти японців у Бурмі, складаються зо самих добровольців, спеціяльно підобраних для цеї праці. Велика частина з них це ветерани Ґвадалканалу, Мунди й Буни. Назагал це молоді, нежонаті люди, всі свідомі своєї важкої місії. Вояки вживають риштунку спеціяльно приміненого до вимог воювання в джунґлях.

Їх командант, бриґадир Френк Мерил, має 39 літ, і є професийним вояком; він служив сперщу при ґенералі Стилвелі.

Ці війська тепер розбили японські спроби вирватися з долини Гуконґу та завдали ворогови важкі втрати.

ДАЮТЬ РАДУ СУБМАРИНАМ.

ЛОНДОН. — Алберт Александер, перший лорд адміралїції, заявив у палаті громад британського парляменту, що втрати аліянтської мореплавби в конвоях нечерез Атлантик в другій половині минулого року були зведені до понижче втрати одного корабля на тисячу.

Для порівнання, адмірал додав, що в 1941. році Аліянти тратили один корабель на 181, в 1942. році 1 корабель на кожних 233, в 1943. (цілому) році 1 на 344. Він казав, що цей результат переходить найкращі сподівання Аліянтів.

Александер підняв три дати як вирішальні для боротьби проти німецьких субмарин: перше, день 20. березня, коли Аліянти почали кампанію проти субмарин; друге, день 11. вересня, коли Аліянти дістали італійську фльоту коло Мальти, та, третє, день 26. грудня, коли затопено „Шарнгорст".

ЧЕРВОНА АРМІЯ БЄ ПО ЗАЛІЗНИЧИХ ПУНКТАХ НА УКРАЇНІ.

ЛОНДОН. — Червона армія поширила клин, котрий вона вбила в німецькі лінії на Україні та відбила всі німецькі контратаки. Вона зробила дальші поступи в напрямі Тернополя та поза Проскурів.

Московський комунікат у вівторок вечором подав вістку про заняття армією ґен. Жукова Підволочиск і Старої Синяви, а крім них 200 місцевостей. Щоби перетяти лінію Львів-Тернопіль, червона армія заняла Ігровицю, 10 миль на північний захід від Тернополя. Заняття Старої Синяви перетинає залізницю Староконстантинів-Винниця та наближило червону армію до залізниці Проскурів-Жемеринка.

Праве крило військ ґен. Жукова дійшло до Олексинця над рікою Горинем.

З комунікатів виходить, що кампанії на Україні перешкаджає погода; там настала наперед вчасна весняна відлига, а потім впав грубий сніг та подули сильні холодні вітри. Це поважно здержує рух моторових частин армій.

СОВЄТИ ПОСИЛАЮТЬ ОФІЦИРСЬКУ КОМІСІЮ ДО ТІТА.

НЕАПОЛЬ. — До Югославії прибула советська військова комісія для звязків з маршалом партизанів Тітом. На чолі місії стоїть ґенерал Корніїв, добре відомий командант червоної армії, що брав активну участь у війні на західнім советськім фронті.

Про висилку такої комісії до Югославії сповіщували свого часу советські часописи, не подаючи одначе, що на чолі комісії стане такий визначний офіцир. Він є вищий рангою від командантів британської й американської місій, що є при Маршалі Тіті вже від кількох місяців..

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕНЬ НОВИХ ГРОМАДЯН

Президент Рузвелт видав публичну проклямацію, якою встановив неділю, 21. травня, „днем „я є американець", себто нагодою дати спеціяльне признання для всіх нових громадян, чи то тих, що в тому році досягнули громадянського повноліття, чи тих, що в тому році набули громадянство.

Проклямація президента виконує резолюцію конгресу, котрий видно признав такий „день нових громадян" громадянською потребою краю. Що таку потребу край справді має, звісно кожному, що обсервує політичні умовини краю відкритими очима. Як знаємо з ґазетних донесень про голоси молодих громадян, втягнених до збройних сил краю, їх політична освіта виказує поважні недостачі. І як знають натуралізовані громадяни з власного досвіду, американські політики знають їх тільки підчас виборів. Цим недостачам треба щось зарадити в інтересі добра Америки. Як каже президент, у „день нових громадян" треба завести якісь виступи, які помогли би новим громадянам зрозуміти повніще великі права й обовязки громадянства в нащій демократії.

Річ природна, що спеціяльно щодо натуралізованих громадян таке підприємство має багато небезпек. Під покришкою навчання про права й обовязки громадян можна би робити грубо формалістичні підприємства з сухим вимахуванням прапора, чи чимсь подібним, яке потім не лишило би за собою ніякого сліду, хиба кепський посмак в устах учасників. Президент дуже розумно запобігає цій небезпеці, коли він пригадує американцям на заслуги натуралізованих громадян, себто іміґрантів, для Америки: „Наша держава все збочачувалася, і духово й матеріяльно, через натуралізацію багатьох тисяч чоловіків і жінок, роджених у чужих краях". Кладучи на першому місці духове збогачування Америки іміґрантами, президент ткнув пальцем у саму суть проблєми, бо це доказана річ, що американізація іміґранта сягає найглибше, коли вона навязує до духових вартостей, які іміґрант зо собою привіз зо старого краю. Тільки тоді, як американське громадянство буде нащіплене на духові вартости іміґранта, почнуть духовим життям іміґранту кружляти ті самі струї, які кружляють по всій Америці. Глибока американізація це ніщо інше, як зілляття в одно ідеалів і поглядів іміґранта з ідеалами й поглядами загалу американського народу. Чим скорше це зрозуміє американський народ та чим скорше візьметься до щирого виконування цеї програми, тим скорше досягне й Америка дозрілости держави, в котрій кожний громадянин вповні розуміє не тільки свої права, але й свої обовязки супроти краю.

СВЯТКУВАТИ З ВІРОЮ В ШЕВЧЕНКОВУ ПРАВДУ

В такі часи, які тепер переживаємо, а які принесли нам потрясення в цілому світі, як і небувалий в людській історії пролив крови за те, щоб не заважувала нігде груба сила, а настав новий і кращий лад — вартує глибше вдуматись в те, що зібране в Кобзарі Шевченка.

Це правда, що Шевченко — це Україна. Це правда, що Україна і український нарід в нього — на першому місці. Це правда, що в нього „нема на світі України, немає другого Дніпра". Та ця глибока любов поета до закутого в кайдани українського народу і до поневоленої й бідної України є тільки найблагороднішим виявом його благородних, так сказатиб, евангельських почувань до всіх принизених і політично та економічно гноблених і визискуваних. Ось і тому його думки не є виразом якогось вузького патріотизму, якогось територіяльного провінціялізму, чи національного шовінізму. Це вселюдські думки, що їх можна вцілости приняти усім поступовим людям усіх країв і народів. І то нині, завтра, і по всі часи. І не тільки можна, але йтреба їх приняти теж і в основу нарад над новим ладом у світі. Що більше: Можна сміло сказати, що як ті моральні та етичні принципи, що ними просякнута поетична творчість Тараса Шевченка, знов будуть поминені при наладнанню нових відносин у світі, то ніякого нового ладу не буде, ні не буде замирення.

Шевченко — це людина принципів. І то таких, що не міняються. Значить, що політичним чи міжнародним міняйлам, що ідеями торгують відповідно до якоїсь конюнктури, з Шевченком не по дорозі. Це треба памятати, щоб зрозуміти Шевченка, особливо, коли брати під увагу те, що він пише про будуче українського народу.

Шевченко — це глибока віра в перемогу тих принципів, що він їх видвигає, або іншими словами, це віра в перемогу правди. А так є, що хоч та Шевченкова правда ясна, чиста і праведна, то проте таки тяжко уявити собі її здійснення, коли вглибитись в ті шляхи, якими ступає людська справедливість, коли глядіти отвертими очима на те, що діялось у світі, чи що діється. Та Шевченко будував на Божій Справедливости! І на глибокій вірі, що таки прийде час, коли люди людьми стануть, себто, коли вони позбудуться тиранів і тираній.

Шевченкової віри треба тепер кожному, що в теперішньому змаганню дає все, що може, щоб знищити тиранії. Такої віри треба і нам в Америці, щоби бути всилі переносити щораз нові й щораз тяжчі воєнні тягарі, бо віра, що все це робиться для високих і дорогих нам цілей, облегчує ті тягарі.

Цеї віри, як її нема, можна легко набрати, коли хто вчитається в Кобзаря і перейметься його духом. Тому в першу чергу читаймо Кобзар Шевченка. А як ми його вже раз чи більше разів читали, то памятаймо, що за кождим новим читанням знайдемо завжди щось нового і сильного.

Співець Самостійної України

(З промови проф. Степана Смаль Стоцького про Тараса Шевченка.)

Колиж виконаємо ми нарешті Шевченковий заповіт?

Коли порвемо кайдани, коли вражою злою кровю волю окропимо?

Невжеж і ми, як сучасники Шевченка, будемо щороку його тільки „вітати, гратися, хвалити", будемо „божитись та клястись, брататись, сеститись з ним", будемо ним тільки чванитися?

Будемо чванитися, що земля наша велика і багата, що нас 40 або й більше міліонів?...

Ніхто в світі того не може розуміти, щоб над сорок-міліоновою нацією, над дітьми козацькими, могли ще й тепер панувати поганці.

Чомуж це так?

Що сказав би наш ґеній, колиб ще жив тепер між нами?

Чи не взялось би наново його слово пламенем проти катів і усіх тих, що помагають на Вкраїні катам панувати? Чи не запроторилиб його наново нові кати на ще страшніші муки, ніж він їх витерпів? Чи не мовчалаб на це братія, та чи не сказалаб і тепер: „може так і треба"? Чиж не сором нам?...

В повній свідомости нашої відповідальности за це ми, що поминаємо сьогодня нашого великого кобзаря, що перейнялися наскрізь й його безсмертним духом, повинні зробити геть усе, щоб добути Україні волю, щоб на Україні запанувала правда.

Але коли кожний з нас робитиме це на власну руку, то знов не вийде з того нічого. Не в Холодний Яр, що „до його і стежки малої не осталось", а до самого Батька Тараса сходімся всі на пораду, що нам діять з новими панами. Він скаже нам усе якнайкраще, бо він усе те не тільки якнайглибше передумав, але і ніколи не відрікся від своїх думок, хоч витерпів за них страшні муки.

Перш усього треба нам усім добре знати, що Тарас Шевченко ясно й твердо стоїть на тому, що „церков-домовина, де Богдан молився, щоб москаль добром і лихом з козаком ділився, розвалиться, а спід неї встане Україна, і розвіє тьму неволі, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти"...

Вкраїно,
Мій любий краю неповинний!
За що тебе Господь кара,
Карає тяжко? — За Богдана,
Та за скаженого Петра,
До краю нищить...

Шевченко відкидає всяке спільне „отечество", знає тільки неньку Україну, яку так щиро любить, що за неї готов і душу свою віддати. Він визнає тільки повну державно-політичну самостійність України.

А до того веде одна-одинесенька дорога: Усім синам України —

Щоб збудить
Хиринну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,
Та добре вигострить сокиру,
Тай заходиться вже будить
А то проспить собі небога
До суду божого страшного.

Треба одностайне, односердне стати.

Миром, громадою, одностайне, односердне — це живе, могутнє ґасло посилає нам ізза гробу велика душа Шевченка і в теперішню хвилю. Ніхто не показав нам досі іншого, ліпшого шляху до волі. І спроби наші добути волю саме тому не вдалися, що ми не заходилися коло того миром, громадою, одностайне, односердне. Були гуртки, що це робили, були партії, що коло того заходилися; але усій тій роботі, усім заходам недоставало саме того — не миром, громадою, не одностайне, односерд не вони до того бралися. Вже обух сталить та добре вигострить сокиру, себто усі приготовання до визволення треба робити миром, громадою, одностайне, односердне — в найліпшому порозумінню, в згоді і єдности, а ще тим більше заходи коло самого визволення.

Оце є те „великеє слово", якого не тільки сучасники поета, але й ми досі не вгадали, через що й досі тяжко караємось в неволі.

Отже мета і спосіб її досягнення нам нашим національним ґенієм так докладно визначені, що про це сперечатися не можна. Не повинноб бути найменшої суперечки і про державний устрій України. Тарас Шевченко і про це тяжко роздумував і нераз висловився так, що всі ми повинні його думку приняти. І так в поемі Юродовий каже:

Коли,
Ми діждемося Вашинґтона?
З новим і праведним законом?
А діждемося таки колись!

Коротше й ясніше годі висловити ідеалу державного ладу для України. Вашинґтон визволив Північну Америку з залежности від Анґлії, завів у визволеній землі републиканський лад з новим і праведним законом, він став першим президентом Злучених Держав Америки. Такого Вашинґтона хоче Шевченко діждатися і на Україні, хоче діждатися і для України нового і праведного закона. І він твердо вірить, що ми того таки колись діждемось.

Тим дана форма державного ладу для України: Республика з новим і праведним законом, а на чолі республики — президент, котрий по історичній традиції українській повинен називатися гетьманом.

Спи, гетьмане, поки встане правда на сім світі! — каже поет в поемі Чигирин. З визволенням України, з новим і праведним законом встане правда на сім світі, а тоді і гетьман як символ волі і правди на Україні повинен знов стати на її чолі, щоб дбати „за честь, славу, за братерство, за волю країни".

„Воля правда — справедливість повинні лягти в основу нового і праведного ладу на Вкраїні. Це, а крім того і братерство — це етичні підвалини цього ладу, на яких безперечно зможуть найкраще розвиватися усі фізичні, духовні, економічні, культурні й моральні сили України. На ґрунті волі й правди зявилисяб і апостоли правди і науки, яких так дуже бажав бачити Шевченко на Вкраїні. На тім ґрунті, на так етично „оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син і буде мати і будуть люди на землі"...

В поемі Чернець Шевченкови вже й уявляється, як:

Братерськая наша воля
Без холопа і без пана,
Сама собі у жупані
Розвернулася весела,
Оксамитом шляхи стеле
І єдвабом застилає
І нікому не звертає...

Йому вже й уявляється, як:

Оживуть степи, озера, і не верстовії,
А вольнії, широкії скрізь шляхи святії
Простеляться. І не найдуть тих шляхів владики.
А раби тими шляхами без ґвалту і крику
Позіходяться докупи раді і веселі
І пустиню опанують веселії села.

Ота веселість кидає світло на загальне вдоволення, на ту „божу благодать в серці і в хаті", які на основі такого соціяльного ладу мусіли б запанувати на Вкраїні. Бо де „кругом неправда і неволя", де „скрізь неправда, де не гляну, скрізь Господа лають", де нужда, голод, де з людей кров як воду точать, де країна полита слізми, кровю, — там чути тільки людський плач, а веселости там не буде ніколи. Крім того соціяльний лад мусить бути відблиском живої правди — справедливости і найвищих етичних засад любови ближнього, і на них він на вольній Україні повинен бути побудований.

Етичні катеґорії це основні катеґорії усього думання Шевченка. „Ми просто йшли — у нас нема зерна неправди за собою" — міг повним правом сказати про себе Шевченко.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

37)

По короткій нараді з полковниками наказав Кричевський швидкий марш. Бранців під сторожею відпроваджено лісами у Бабицю. Тудиж пішло й міщанство, кому не було вже до чого вертатись. До своїх полків їх не приймав, хоча міщани й прохалися. Не призвичаєні до воєнних трудів вони булиб для рухливих козацьких полків зайвим тягарем, до того і зброєю не володіли, ані її не мали.

І досвіта, 27. липня 1649 року, козацька кінна армія запала у багнища у протилежному від шляху Річиця-Лоїв напрямі — на Бабицю. А рано, 29. липня, козацькі полки несподівано захопили Холмець, у пів дороги з Річиці на Лоїв і знищили кінний корпус Соколовского.

XIII.

Рейд української кінної армії по Поліських багнищах з спід Річиці давні і новіші воєнні знавці, стратеґи-кіннотчики, та й самий Радзивил, у реляції до короля Яна-Казимира, прирівнював до клясичного, ґеніяльно переведеного. Справді, воєнна історія світових держав не багато може подати випадків, деб, втомлена безнастанними походами, значна кінна частина оперувала довший час у глибшому ворожому запіллі, перетятому багнистими річками, лісами і величезними на десятки квадратових миль трясовинами. Ні одного в історії не було ще випадку, щоб така частина, оперуючи у запіллі ворога на дуже ограниченому просторі, — від Річиці до Лоєва 45 верств — між двома сильними ворожими арміями, завжди зуміла зникнути з ворожих очей, замести за собою всі сліди... Зявлятися все там, де ворог її найменше сподівається, знищувати ворожі частини і знов зникати безслідно, одночасно до ворожих головних сил все більш і більш зближуючись.

В модерних війнах, з новою тактикою і новими засобами війни, з багато міліоновими арміями й суцільними фронтовими лініями, такі рейди, безперечно, неможливі. Та ґеній є і буде завжди ґенієм... При новій тактиці і засобах воєнні ґенії придумують інші, приголомшуючі світ воєнні почини... А колиб так опинилися в умовах давних воєн, то не знати, чи зовсім не розгубилисяб, особливо діючи проти ворога без порівнання дужчого, численнішого...

Усвідомивши собі, що рейд української кінної армії під проводом Кричевського відбувався по заліснених мочарах і трясовинах Полісся, де до того можливо навіть не ступала ще людська нога, без доріг, чи хочаб стежок, де доступ до численних річок не такий то легкий навіть для зрісших серед багнищ піших поліщуків, то не буде перебільшенням, коли похід української кінної армії прирівняти до походу Ганибаля Картаґинського[42]) через Альпи, у 217 році перед Христом. Правда, є між тими походами і ріжниці: так, походови Ганибаля перешкоджували скелі і проваля та болота, а походови Кричевського несходимі бездонні трясовини. Ганибаль йшов на Рим, щоб заволодіти Італією, боронив жорстоку і сваволну ґандлярську республику Картагину, орудував рабами і наємними військами варварів (свого війська, як і кожна торговельна держава, Картагина майже не мала), а Кричевський боронив щойно звільнену від рабства козацьку Україну від рабства поновного, боронив підступів до столиці. Ганибаль утратив майже всіх своїх бойових слонів і не одну тисячу коней, а Кричевський не втратив ні одного коня. Не однакові й висліди війни: Ганибаль, оминувши римські війська тосканськими болотами — по шию у воді — вийшов їм у запілля, розгромив римського полководця Фламінія у бою під Каннами і врешті опанував Аппенинським півостровом; Кричевський умілими маневрами звязав ворожу рухливість, розбив його і змусив до відступу. Шляхом Ганибаля пішов ґеніяльний Юліян, т. зв. Апостат, а в нових часах ґенераліссімус Суворов, — рейд Кричевського не повторив ніхто...

Сотенними колонами козацтво, полк за полком, вирушило з місця постою під Річицею. Їхало перелісками, придержуючись напрямку шляху Річиця-Хвойники, сливе просто на південь, з відхилом пів тора-два степені на південний захід. Проїхавши кілька верств — раптом змінило напрям на південний схід і запалося в глибину лісів. Провідників, хоча селянство й напрошувалося, бажало прилучитись до козацтва, наказав Кричевський не брати. Піший селянин кінному козакови не товариш, а лише завада. А провідники, знов, вернувши додому, моглн застати по селах литовське військо. І коли не добровільно, то на допитах з тортурами виявити силу козацтва і напрям походу. Надіїж хоч на деякий успіх завдання полягали у таємниці напрямку і в браку вісток про силу козацтва.

(Дальше буде).

[42]) Ганибаль Баркас, син Гамількара, полководця Картагинської республики (вславився жорстокою війною з наємними військами республики в 241—237 роки перед Христом). Родився 246 року, отруївся 183 року перед Христом. Розгромив римлян, заволодів Еспанією і Італією, але був відкликаний для ратунку республики у Картагину. Непіддер аний захланним купецтвом еміґрував. За його життя, у році 202 римський полководець Сципіон вперше заняв Картигину. Молодший брат Ганибаля, Гасдрубал згинув, а його жінка з дітьми скочила в горіючий будинок, щоб уникнути сорому полонениць. Остаточно Картигину зруйновано у 146 році перед Христом Сципіоном-Емиліяном, адоптованим сином першого. Руїни Картигини у 3 верстви від теперішнього Тунісу в тійже провінції.

Технічна лябораторія Ф. Б. І. у війні

Федеральне Бюро Інвестигації, відоме більше під своїми початковими буквами „Еф-Бі-Ай", здобуло собі розголос головно завдяки безоглядній боротьбі з викрадачами людей та банковими бандитами. Широка американська публика доволі добре обзнайомлена з безвтомними слідженнями, зручними засідками і сміливими бійками агентів Ф. Б. І. з бандитськими шайками, їх членами і ватажками.

За те менше відома публиці та частина праці федерального слідчого бюра, яка робить можливими усі сліжки, засідки і остаточну розправу зі злочинцями. Виконується ця праця у технічній лябораторії, яка за 12 літ свого існування виросла з одної кімнати з одним мікроскопом і одним техніком у величезну установу, якої лаштунок коштує більше ніж мілліон долярів і в якій працює тепер три і пів сотні людей. Впродовж останнього фіскального року (від липня 1942 до червня 1943) у цій лябораторії переведено поверх 200,000 дослідів, з чого велика частина мала безпосереднє відношення до війни.

Фахівці, що працюють в лябораторії, мають широке знання з области хемії, фізіольогії, металюргії, електротехніки, ботаніки, та всіх промислових ділянок знання. Вони вміють розпізнати волос, кусок ткани чи стружку дерева, як теж опишуть точно склад грудки землі чи відломка металю. Окремі спеціялісти розпізнають майже кожне потайне чи невидиме письмо, або знатимуть де і як за ним шукати. Інші вміють проглянути промінням „екс" металі, плястичні маси, дерево і т. п. та найти в них чи то хиби чи характеристичні ціхи. Цілий штаб спеціялістів знає всі деталі пальної зброї, та іншого вбивчого знаряддя, від малих ножиків до великих сокир дроворубів. Таким способом найменший слід, оставлений на місці злочину, стає важним чинником, що веде до статочного розкриття злочинця.

Підчас війни весь цей апарат „Еф-Бі-Ай" вживається для підтримки воєнного зусилля, себто для боротьби зі шпіонажею і саботажем. В лябораторії провірено сотні й тисячі підозрілих листів і на деяких з них найдено потайне письмо, яким шпигуни ворожих держав передавали своїм начальникам звіти зважними відомостями. Десятки розвідчиків тоталітарних урядів попали таким способом у вязницю і перестали бути небезпечні для Америки.

Правда, що дотепер в Америці не було ніодного випадку саботажу, зорганізованого ворожими агентами. За те були випадки, де самі американські громадяни, через недбальство, злобу чи жалобу заробітку перешкоджували продукції або транспортови, або продукували гірший товар чи воєнне знаряддя, ніж цього вимагали контракти і воєнна потреба. У лябораторії Ф. Б. І. відкрито, де вживали дешевших металів, неточних способів сплавлення (велдинґ), підмішаних матеріялів чи гіршого сорта продуктів. Винних притягнено до відповідальности і деякі з них вже почали відсиджувати довгі реченці тюрми за продукцію поганого телеграфічного дроту, кепських частин до літаків, чи не першоклясних харчевих продуктів.

Шукаючи за напруженням і враженнями, подібними до тих, що їх переживають старші брати на боєвих фронтах, молоді хлопці й дівчата деколи роблять „збитки", що виглядають як саботаж. В одному такому випадку в Алабамі лябораторія Ф. Б. І. прослідила покладені на залізничому шляху колоди і зі знаків, оставлених сокирою, найшла, хто це пробував спричинити залізничу катастрофу. Немудрий хлопчисько покутує тепер за свою фантазію у стейтовому поправчому заведенні.

Згадана лябораторія служить не тільки федеральним властям, але всім поліційним установам в Америці. Стейтові і міські поліційні уряди можуть посилати туди свої „сліди" для провірки і оцінки. Коли треба, знавці „Еф-Бі-Ай" приїжджають на судові розправи для свідчень. Ця поміч дається місцевим властям безплатно, на підставі слушної засади, що боротьба зі злочинами в кожній поодинокій місцевости, є корисна і потрібна для безпеки всіх громадян держави.

Загальна Рада — ФЛІС.

Перестoрога перед фальшівниками чеків

Тайна Сторожа Департаменту Скарбу (Юнайтед Стейтс Сікрет Сервис, Трежюрі Департмент) видала низку перестороґ, що мають на меті охоронити американський загал перед втратами наслідком фальшування державних чеків. Федеральний уряд виплачує тепер великі суми грошей міліонам робітників, жінкам, дітям і батькам жовнірів, вдовам і сиротам, та іншим категоріям осіб, що так чи інакше залежні від нього. Несовісні хитруни, обманці, або просто злочинці часто викрадають, підробляють або фальшують ті державні чеки і вимінюють їх так на гроші. У випадках, коли такий обман вдасться, втрату понесуть родини жовнірів чи інші законні власники чеків, або необережні чи добродушні люди, що без застанови погодились вимінити такі чеки на готівку.

В минулому році уряд видав 307 міліонів особистих чеків, цього року, наслідком асентирунку батьків, він видасть їх багато більше. Нема сумніву, що це збільшить також число злочинних спроб ошукати так власників, як і вимінювачів чеків. Щоб цьому запобігти начальник Тайної Сторожі Департаменту Скарбу, Френк Дж. Вилсон, видав такі вказівки й поради:

1. Подбайте, щоб хтось з родини був дома тоді, коли сподієтесь, що має прийти чек.

2. Випишіть виразно своє імя й прізвище на поштовій скринці в домі, де живете. Засмотріть скринку замком або колодкою.

3. Вимінюйте чеки все у тому самому місці. Це влегчить ідентифікацію вашої особи.

4. Підписуйте (ендорсуйте) чек в присутності особи, яка вимінює вам його на готівку, а не раньше.

Власники крамниць, ресторанів, баккові урядовці й інші особи, що вимінюють чеки, повинні придержуватись таких правил:

1. Заки вимінюєте чека, зажадайте належної ідентифікації від його власника. Памятайте, що товариські леґітимації, картки Соціяльного Забезпечення, автомобілеві дозволи (лайсенс), листи і т. п. можна вкрасти або підробити. Найкраще поставити собі таке питання: „Коли цей чек вернеться до мене, чи я знайду людину, що мені його дала?"

2. Все вимагайте, щоб той, кому вимінюєте чека, підписав його у вашій присутності.

3. Ніколи не вимінюйте чеків, на яких щось перемазано, поправлено чи перекреслено. Це звичайно пофальшовані чеки.

4. Коли ви є працедавцем і ваші робітники мають право вимінювати людям чеки, накажіть їм, щоб кожний з них зазначував своїми буквами ті чеки, які він виміняє. На випадок помилки чи обману, будете знати хто хотячи, чи нехотячи; завинив.

5. Памятайте, що ви, а не хто інший, понесете втрату, коли зміняєте фальшивого чека.

В час, коли тисячі американців змагаються на всіх побоєвищах за безпеку нашої країни і коли все населення несе великі жертви у праці й майні, щоб здобути перемогу, кожна втрата, хочби невелика, є допомогою ворогам. Колиж ця втрата означає злидні для жінки й дітей вояка, коли вона відбирає хліб немічній матері моряка, чи позбавляє заробітку робітника, тоді це просто зрада тій великій справі, за яку ми всі змагаємось. Боротьба з цим лихом, забезпека перед ним, є обовязком всіх. Повищі правила помножуть виконати цей обовязок.

Загальна Рада—ФЛІС.

СУТИЧКИ ЮГОСЛОВЯН З БОЛГАРАМИ

КАЇРО. Югославське Інформаційне Бюро подає, що між югославськими партизанами й болгарськими військами прийшло до 5-дневної битви в околиці гори Козяка. Болгари мали 145 вбитих і 223 ранених. Вони вживали в бою літаків, з котрих один серби зострілили.

З цих самих кругів подають чутки, що югославський уряд і партизани Тіта добилися якогось порозуміння.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

Юрій Федькович.

В ДЕНЬ СКОНУ БАТЬКА НАШОГО

Тараса Шевченка

Мартира України, предитечи нашої волі і слави!

Чого прийшли ви во святиню?
В святому храмі що шукать
Прийшли, сини ви України?
Ті пророка поминать,
Мовби мерця у домовині? —
Хібаж пророки правди гинуть?
Хіба Всеправедного Син
Всіх праведних не воскресив,
І не поставив на престолі
Судить насадників неволі,
Судить огненними язики
Неправди гордії владики?
О нерозумні, горе вам!
Немає на пророків ям,
На Боже слово домовини,
Ані могили Україні!
На правду ще не збив кайдан
Ні лях, ні гордий цар-тиран,
Ані його погані діти,
Усі варвари сего світа,
Хоч як було би їх багато,
Не годні волю окувать! — —
А ви прийшли сюди тужить?
Ликуйте! — спас наш не лежить
В вузкій, тісній та чорній ямі!
Вже відвалений з гробу камінь;
Живого між мерцями ніт.
Він межи нами! — Аллилуя!
О „аллилуя" ізрекніть,
Брати мої, ви вірні душі!
Нехай на всій почують Русі,
Нехай почує й камінь в пущі,
Нехай на ввесь почують світ
І книжники і фарисеї
І вся московськая Юдея — —
Рціть Аллилуя!

Хотож прийшли ви во святиню?
В святому храмі що шукать,
Ви вої нової Вкраїни? —
Не мертвих наших поминать,
Не в сльозах виливати горе;
А на віща святі глаголи
В святім цім храмі присягать!
До сполу, братія, до сполу!
За живу правду, разом в лад,
Нові завіти прочитать,
Присягу положити нову! — —
Вкраїна і її та воля,
Це знак, це знамя нам усім!
Амінь, душе моя, амінь!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Товариство помочі У. К. Комітетови.

В суботу, дня 4. лютого відбулись в Українській Хаті наради місцевих громадян у справі фінансової допомоги акції Українського Конґресового Комітету. Всі це розуміли, що кожний має дати якусь жертву від себе. Але й всі прийшли до переконання по довшій дискусії, що одноразовий даток це добра річ, але не вистарчальна, бо на таких датках не можна оперти якогось більшого пляну праці. Зате булоб краще, щоб по місцевостях зав'язувались Відділи Українського Конґресового Комітету, а члени таких відділів платилиб постійно кожного місяця якусь вкладку, от скажім по 50 центів від члена. Якби так потворились всюди такі відділи і було їх хоч зо сто, то вже можна булоб знати, яку вони спосібні дати кожного місяця фінансову поміч У. К. Комітетови. Тоді й Комітет міг би спокійно намітити ширшу працю хоч на рік наперед. Ось та думка припала всім до вподоби. Присутні зложили першу вкладку, на більшу суму, як і зобовязались платити місячно вкладки на допомогу У. К. Комітетови. Наразі вписалось 12 членів, що зложили свою першу членську вкладку в сумі $66, котрі зараз висилаємо до касієра У. К. Комітету. Тимчасовий уряд вибрано такий: Пилип Демян, голова, а Йосиф Крупка і Дмитро Гаїщин, секретарі, Іван Мельник, касієр. Збори будуть відбуватись що суботи вечерами в Українській Хаті під ч. 2240 Ґрейлінґ евеня. Проситься людей доброї волі приступити до товариства і допомогти добрій справі.

Йосиф Крупка.

ВУДБАЙН, Н. ДЖ.

З хрестин на народні цілі.

Наша громада, що давніше, коли то секретарем братства св. о. Николая, від У. Н. Союзу був бл. п. Микола Кузан, йшла за закликами у „Свободі" й за старанням небіжчика сповняла всі народні обовязки, пригадала собі на нього при хрестинах унука по найстаршій донечці Марії. Унука до хресту тримала бабця Олена, вдова по бл. п. Миколі. Після хрестин відбулася гостина в церковній салі, де місцевий парох о. Н. Левицький привитав гостей іменем родини й заголосив збірку на народні цілі. Збірка принесла $21.15, а з того призначено для Українського Конґресового Комітету $2.50 і тільки ж на Український Воєнний Фонд („Ріліф").

Іван Филипчук.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Ш. — Порушені Вами думки знайдете в статті проф. Смаль-Стоцького про Шевченка, де вони прекрасно оброблені.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

Що писала "Свобода" тому 30 років?

5. березня 1914.

У 100-ЛІТНІ РОКОВИНИ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Конала Україна. Вороги раділи, що вже ось-ось доконають вдову-сиротину. Та вона ще жила й виявляла признаки життя. Саме в хвилину, коли вороги готовилися справити її похорон, відізвався Котляревський в Полтаві, Гулак-Артимовський і Квітка в Харкові, а за ними й інші. Не було ще тільки цілючої води, щоб розбудити нове життя. Аж найшовся чоловік, що приніс ціо цілючу воду — живе могутнє слово. А приніс її не володар, не цар, не лицар славний, а син убогого селянина-кріпака — Тарас Шевченко.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА В КАНАДІ

У Винніпегу уладило товариство „Вестерн Арт Асосіейшен" виставу артистично-домашнього промислу. На виставу зложилися зразки промислу українського, флямандського, канадійсько-французького, скандинавського та індіянського. Англійський промисл був заступлений тільки предметами з клепаного металю і шкіряними виробами. Українська вистава розміром і добором предметів представлялась величаво. Відвідувачі просто захоплювалися нею, а особливо англійці. Вони мали нагоду довідатися дещо ближче про український нарід із книжок Ярослава Федорчука з Парижа (по французьки) й Роберта Сендса (по англійськи). Виставу упорядкував гр. Іван Петрушевич, що був передтим директором львівського торговельного товариства „Достава".

НА ЮВИЛЕЙНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА ДО ЛЬВОВА

Оповістка: Згідно з конкурсом, оголошеним у „Свободі", зголосилися на делегата до Галичини 3 кандидати: о. М. Данилович, С. Ядловський і М. Угорчак. Обіжник із іменами тих урядників вислано до кожного головного урядника У. Н. Союзу для переголосування. На 15 голосуючих дістав найбільше голосів Семен Ядловський і він буде телеґатом на ювилейні Шевченкові торжества до Галичини. — Д. Капітула, гол. предс. У.Н.С.

ПРОЦЕС ПРОТИ МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ

Проти москвофілів Бендасюка й інших обвинувачених за державну зраду зачався у Львові процес 25. лютого. До розправи покликано 125 свідків. Процес потриває 6 тижнів.

З ДРУГОГО КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(В ДНЯХ 22. і 23. СІЧНЯ 1944, В МІСТІ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.).

Звіт Степана Шумейка, голови Українського Конгресового Комітету.

Теперішний Український Конґресовий Комітет повстав як загально-громадська, українська, репрезентативна установа з реорґанізації давнього Українського Конґресового Комітету. Ось та реорґанізація наступила на нарадах у Філядельфії, дня 18. вересня 1943 року. Ті наради були скликані запомоговою орґанізацією Український Народна Поміч, що, як відомо, з Українського Конґресового Комітету до тих філядельфійських нарад не виступала і в ньому ввесь час оставала. Реорґанізацію Українського Конґресового Комітету переведено згідно з його ухвалою з 21. листопада 1941 р., в яких була постанова, щоб звільнити українські запомогові орґанізації від відповідальности за ведення політичної акції Українського Конґресового Комітету, який став таким чином самостійною орґанізацією.

В нарадах, на яких переведено ось ту реорґанізацію, взяли участь члени Ініціятивного Комітету Американських Українців, що повстав у Дітройті, та повів акцію зізду представників громад і громадських центральних установ на 2. і 3. жовтня в Пітсбурґу. Вони теж дали згоду на предложену У. Н. Помічю реорґанізацію Українського Конґресового Комітету і вступили до нього. Зголосилися одноголосно на таку реорґанізацію теж й інші учасники нарад, якими були громадяни з різних українських народних орґанізацій та з народної української преси. Всі вони заявилися одноголосно теж і за те, щоб зреорґанізований ось так Український Конґресовий Комітет задержав далі свою назву та придержувався тої ідеольогії й тих цілей, що були приняті на Конґресі Українських Американців в Вашінґтоні дня 24. травня 1940 року. Ось так зреорґанізований Український Конґресовий Комітет перебрав на себе теж зобовязання скликати отсей нинішний конгрес представників громад і громадських центральних установ, супроти чого дітройтський комітет відкликав заповіджений ним зїзд.

Ось так осягнено порозуміння в справі вдержання представництва Українських Американців, якого потребу висловив загал громадянства через своїх представників, висланих на Перший Конґрес Українських Американців у Вашинґтоні около 4 років тому, як теж і при інших нагодах.

На філядельфійських нарадах вибрано до переорґанізованого Українського Конґресового Комітету такі особи: Степан Шумейко, предсідник; адв. Іван Панчук, Василь Шабатура, д-р Володимир Ґалан, містопредсідники; есемблимен Марсел Вагнер, Богдан Катамай, секретарі; Дмитро Галичин, касієр; Дмитро Капітула, Михайло Дуткевич, Олена Штоґрин, контрольори; Ю. Бараненць, В. Волчанський, І. Гарматюк, И. Ґурський, майор М. Дармограй, Б. Довгань, Т. Каськів, д-р Л. Мишуга, Клявдія Олесницька, М. Петришин, адв. Р. Смук, Анна Середа, М. Усик, М. Хандога, А. Цурковський, д-р М. Чубатий, Г. Шабатура, Д. Шмагала, члени Комітету.

На самім початку свого іствування, теперішний Конґресовий Комітет взяв собі як головне завдання **координувати і скріпляти нашу українсько-американську участь у воєнних зусиллях нашої держави.** Значиться, що всі сили комітету є і повинні бути звернені на якнайповнішу допомогу нашому урядови в веденню ось цеї війни, яку ми мусимо виграти, бо тільки наша вигра дасть надію на кращий лад у світі та на світове замирення.

У звязку з тим рішенням, комітет створив, наприклад, комісію, яка мала дбати за те, щоб українські американці взяли якнайбільшу участь у кампанії за Воєнний Фонд. Яко голову цеї комісії вибрано Івана Панчука з Дітройт.

Далі, щоб ще більш посилити серед українських американців акцію закупна державних бондів припоручено докторови Володимирови Ґаланови з Філядельфії виготовити плян загальної української кампанії продажі воєнних бондів, у порозумінню з представниками скарбу у Вашинґтоні. Та кампанія уже зачалася і буде тривати аж до 15. квітня. Докладнійші інформації про це отримається пізніше від д-ра Ґалана.

Конґресовий Комітет теж рішив оголосити так званий „Українсько-Американський Тиждень дарунку крови". В тому тижні, який має бути незабаром по конґресі, українські американці мають повести акцію дарунку крови в різних місцевостях, з тим, щоб звіти з такого дарунку зголосити до Конґресового Комітету.

Виконуючи ту всю роботу, щоб тим чином помогти нашій державі і урядови виграти ту війну, Конґресовий Комітет теж взяв під увагу, що ми, американці українського роду, маємо ще одну глибоку причину, щоби бути першими, що помагають виграти ту війну і закінчити з тираніями. Між тими народами, що терплять від гнету і насильства, найбільшим мучеником є ніхто інший, а український нарід, з якого походимо. Тому народови треба помочи і то тим більше, що він так хоробро бореться. Особливо треба звернути увагу нашим спів-американцям, що там на Україні ніколи не буде мира і спокою, аж доки там не повстане вільна і незалежна Українська Держава.

(Дальше буде).

AMERICAN RED CROSS

Поверх 35,000,000 чоловиків, жінок, дітей в 30 країнах скористали з допомоги, що була післана через Американський Червоний Хрест та Комітет Інтернаціонального Червоного Хреста. Поможіть втримати цю працю! Жертвуйте на Воєнний Фонд Червоного Хреста на 1944 рік!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 93, повідомляє, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1. пополудні, в гали 59 Сентрал ул. Обовязком є кожного члена прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. — За уряд: І. Клеменчук, предс.; П. Тітик, кас.; П. Бенковський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 11. березня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. Пригадуємо тим членам, що не можуть бути приявними ізза вечірної праці на місячних зборах, що відбуваються в кожну другу суботу в місяці, що в інші суботи в місяці секретар відділу відбирає вкладки від членів в галі зборів між 7. і 9. год. ввечір. Кожний член є зобовязаний що місяця найдальше до 28. в місяці заплатити свої вкладки, бо в противнім випадку спіткається з постановами статуту. Позамісцеві члени можуть присилати вкладки почтою але на час на адресу секретаря відділу: Nicholas Blyznak 351 Madison St., New York, N. Y. Березень є місяцем для збірки на Американський Червоний Хрест, тому всі члени відділу повинні зложити свої жертви при плаченню своїх вкладок на ту ціль у відділі. — Уряд 204. відділу.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться 12. березня, в У. Н. Домі, в год. 1. пополудні. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

КІЛВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки. Також будуть важні справи до полагодження. — В. Волянський, предс.; Г. Кісіль, секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до загального відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому при Мартін і Мішіґан. Усі члени обовязково мають бути на означений час, без ріжниці чи мають заплачено чи ні, бо маємо дуже важні справи, як 50-літний ювилей, що буде 2. квітня; кожний член обовязаний взяти тикет в своїм відділі. Ті всі, котрі чомусь зволікають з вкладками, не кажіть, що не маєте чим платити; виж не інакші як інші, а в нас аґента нема, щоб за складкою ходив до вашої хати. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 12. березня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори та вирішити справи. Просимо не затягати вкладок, а вирівнувати кожного місяця. Ми призабули, чи не хочемо розуміти, що орґанізація Союз складається з членів, а щоби Союз розвивався, то треба нових членів. Цей ювилейний рік повинен придбати в дарі Союзови якнайбільше нових членів. Чи ми не асекуруємо своїх дітей, чи пхаємо їх в чужинецькі орґанізації? Для нас Союз добрий, а для наших дітей ні? — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, о годині 2. пополудни, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Ев. Приявність всіх членів обовязкова. Довгуючі члени щоб старалися платити на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ПАЛМЕРТОН. — Уряд Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в гали церковній, точно в год. 6. ввечір. Обовязком є кожного члена прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Памятайте про ювилей У. Н. Союзу і дар „Свободі". На зборах будемо продавати воєнні бонди. — Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів й членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в 12. год. вполудне, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестер Еве. Обовязком всіх членів й членкиць є бути приявними на зборах. — Т. Шпікула, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 12. березня, в год. 1. пополудні, під ч. 2965 Карпендер ул. Просимо всіх членів явитися на збори, бо маємо багато дуже важних справ, як свято 50-ліття У. Н. Союзу і інші. Всі відділи У. Н. Союзу мають визначено, скільки мають приєднати нових членів в ювилейнім році. Тому кожний член повинен старатися, щоби наш відділ не остався позаду. — П. Андрушків, секр.

ГАМТРЕМК, МІШ. — Повідомляємо всіх членів і членкиць, що збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 12. березня, в Дем. Клюбі, 2376 Ґрейлінґ Еве, в год. 1:30 пополудні. Хто має знайомих, що ще не є членами У. Н. С., просимо привести на збори і записати до Союзу. — За уряд: Н. Мащталяр, предс.; А. Патра, кас.; В. Крушельницький, фін. секр.; В. Бодруґ, рек. секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. березня в 2. годині, в Набожинського. — І. Шеґера, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, точно в год. 12:30 сполудня, в гали Горожан, 847 Н. Френклин ул. Взиваємо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Взиваємо довгуючих членів вирівнати свій довг, щоб ненаражуватися на суспенду. Просимо привести хоч по одному новому членови до У. Н. Союзу, як ювилейний дар. — За уряд: І. Харамбура, предс.; С. Пилюк, кас.; В. Бідей, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів явитися на час. Припоминаємо тим членам, що не ходять на збори, що кожний член обовязково має бути на зборах хоч раз на три місяці. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; А. Кудлик, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, відбуде збори на 11. березня, в 8. годині ввечір, в Українській Гали на Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт з трьох місяців. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; Ф. Чесьнік, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє всіх своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 2:30 пополудні, в гали церковній при Вест Рейн Евеню. Обовязком є кожної членкиці прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Буде також справа 50-літного ювилею У. Н. Союзу. — За уряд: Варвара Дубас, предс.; Йосифина Стахура, кас.; Марія Періґ, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, подає до відома членицям, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в гали церковній, в годині 5. точно. Просимо членкиць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. На наш відділ призначено приєднати 15 нових членкиць. Тож просимо старатися сповнити наше завдання. — За уряд: Евдокія Ґеруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ОЛІЄН, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо полагодити справу по померлім члені і є інші справи, котрі мусять бути полагоджені на цих зборах. — Г. Підскальний, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться в суботу, 11. березня, в год. 8. ввечір, де все. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо багато справ до полагодження. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всі свої члени, що квартальні збори відбудуться в неділю, 12. березня, точно в 2. год. пополудні, в домі Укр. Громади, 701 Грін ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важна справа до полагодження. — За уряд: Н. Муляр, предс.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Квартальні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364, відбудуться в неділю, 12. березня, точно в годині 2:30 пополудні, в Українськім Домі, 3161 Е. 93-та вул. Обовязком є кожного члена прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Памятаймо про ювилей Укр. Народного Союзу. Хто має діти, або старших, хай впише їх до своєї рідної орґанізації. В молодечім департаменті є 5 родів обезпечення, що можете вибрати собі такий рід, який для вас буде найвигіднішщий. Також будемо продавати бонди на зборах. Тому обовязком є кожного члена купити додатковий бонд від української секції. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Ф. Ольховий, предс.; С. Кравчук, кас.; І. Бець, рек. секр.; І. Сподар, фін. секр.

ТАРЗАН, ч. 933. Провідник львів.

Як Тарзан був у лісі, чужий лев пробував втекти, але Джад-Бал-Джа його задержав.

Потім Тарзан вернувся з цілющим бальсамом, котрий він натер у рани льва.

Звір замурkотів лагідно, бо тепер він знав, що цей чоловік був йому приятелем.

Пізніше Тарзан додав ще два льви до своєї шайки, на чолі котрої стояв Джад-Бал-Джа.